

יוצא לאור לפרשת בהר הי' תהא שנת פלאות דגולות
(מספר 34)

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושתים לבריאה
הי' תהא שנת נפלאות בכל
שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' ברוך עקיבא ב"ר משה ע"ה

גרינבערג

נפטר ליל ש"ק פ' אמור, כ"ף אייר ה'תשע"ב

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י ידידו

הרה"ת ר' יוסף יצחק הלוי וזוגתו מרת גיטל רחל שיחיו שגלוב

הי' שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

מפתח ותוכן

פסח שני - בהר

א. "ביאת המקדש" בתכלית השלימות בביהמ"ק השלישי 3

ההוראה מ"פסח שני" - תשובה ותיקון והשלמת העבר, הן במצב ירוד והן במצב נעלה; הקשר לשיעורי הרמב"ם בידי בית המקדש ולפרשיות בהר ובחוקותי; עריכת התוועדות בימי סגולה אלה

ל"ג בעומר

ב. לגבי רשב"י לא נחרב הבית 18

ענין הסתלקות רשב"י וביאור מ"ש במדרש ע"פ "לא יראני האדם וחי"; מעלתו של רשב"י והילולא שלו; סיפור הבקעה שנתמלאה דינרי זהב

הוספה / בשורת הגאולה

ג. משיחות ש"פ ויחי (ועשרה בטבת - יהפך לשמחה) ה'תנש"א 22

"כלו כל הקיצין" וכבר עשו תשובה; פס"ד שמשח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד, וכן יקום; בפרט לאחר הגזירות והשמדות; "הגיע זמן גאולתכם"

ד. משיחות ש"פ שמות, י"ט טבת ה'תנש"א 24

"כלו כל הקיצין" וכבר עשו תשובה; שומעים ממש רבינו שבדורנו שכבר סיימו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים", ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח; יש לעודד ולחזק רוחם של בני ע"י ההכרזה שהקב"ה אומר "פקד פקדתי אתכם", ומשיח צדקנו "עומד אחר כתלנו" ו"הנה זה בא", ויש להתכונן לקבל פניו ע"י ההוספה בקיום התומ"צ

לעילוי נשמת

ר' נתנאל ב"ר אפרים ע"ה נסים

נפטר ביום ט"ז סיון ה'תשס"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

ולזכות

וזגתו מרת דבורה בת אסתר תחי' נסים

לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת

גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

ר' אפרים וזוגתו מרת מריטה שיחיו נסים

ר' דוד וזוגתו מרת אורה שיחיו בורק

* * *

לעילוי נשמת

ר' שלמה ב"ר יוסף ע"ה קרמרמן

נפטר ביום ט' מ"ח ה'תשס"ח

וזוגתו מרת רבקה לאה ב"ר נחום ע"ה קרמרמן

נפטרה ביום י"א שבט ה'תש"פ

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י ילדיהם

ר' עמוס וזוגתו מרת רישא שיחיו נסים

ר' נחום יוסף שיחי' קרמרמן

ר' גרשון שמואל וזוגתו מרת רונית שיחיו קרמרמן

ר' מרדכי יצחק וזוגתו מרת גיטל שיחיו אפסל

Reprinted with permission of:

"Vaad L'Hafotzas Sichos"

by:

Moshiach Awareness Center,

a Project of:

Enlightenment For The Blind, Inc.

602 North Orange Drive.

Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095

Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>

e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,

Executive Director

Printed in the U.S.A.

פסח שני – בהר

”ביאת המקדש” בתכלית השלימות בביהמ”ק השלישי

א. פסח שני – חל בשנה זו בערב שבת, ואמרו חז”ל: „מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת”, היינו, שביום הש”ק זה (ט”ו אייר) האכילה („יאכל”) היא דעניני פסח שני.

בפועל, מתחיל מימי משה, ולאח”ז בכל פסח שני. ויש להוסיף בביאור הלימוד וההוראה מפתגם הנ”ל – כהוראת התורה „הפך בה והפך בה”:

וידוע פתגם כ”ק מו”ח אדמו”ר שפסח שני ענינו „עס איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן, מען קען אַלע מאָל פאַריכטן (אף פעם לא אבוד, תמיד ניתן לתקן), ואפילו מי שהי’ טמא, או מי שהי’ בדרך רחוקה, ואפילו „לכם”, שהי’ ברצונו, מ”מ, יכולים לתקן”, ותיקנו

בפתגם הנ”ל מודגשת (בעיקר) אפשרות התיקון גם במצב הכי ירוד, מצד דהיפך הטהרה (או הריחוק מביהמ”ק), המצב שהי’ „לכם”, ברצונו, כלומר, במזיד רח”ל – גם במצב זה לא אבוד, אלא יכולים לתקן, וכבר תיקנו כן בפועל במשך יותר מג’ אלפים שנה.

ויש לומר, שהדגשת אפשרות התיקון גם במצב הכי ירוד היא בהוספה על המובן מעצמו מתוכן הפרשה ע”ד הציווי דפסח שני:

ה„אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא” לא היו במצב ירוד ח”ו, אלא אדרבה – כדאיתא בגמרא „אותם אנשים מי היו, נושאי ארונו של יוסף היו, דברי ר’ יוסי הגלילי, ר”ע אומר מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקין בנדב ואביהוא, ר’ יצחק אומר . . עוסקין במת מצוה היו”, כלומר, הסיבה להעדר הטהרה שלהם אינה בגלל חסרון (ועאכו”כ ירידה) במעמדם ומצבם, אלא אדרבה, בגלל התעסקותם בקיום רצון ה’.

משיחות ש”פ בהר, ט”ו אייר ה’תשמ”ט. נדפס בסה”ש תשמ”ט ח”ב ע’ 448 ואילך.

(1) ע”ג, סע”א.
(2) להעיר שבט”ו אייר „כלתה החררה שהוציאו ממצרים . . שאכלו משירי המצה כו” (מכילתא ופרש”י בשלח טו, א), שבוה מודגשת השייכות דט”ו אייר לחג הפסח, שאכילת המצה דפסח נמשכה עד ט”ו אייר („ואותו היום שבת היי” – שבת פז, ב).

(3) וכן הוא בנוגע לאכילה כפשוטה, אכילת בשר הפסח שני – שזמנה בליל חמשה עשר באייר (רמב”ם הל’ ק”פ פ”ח ה”ג).

(4) „היום יום” יד אייר, פסח שני (משיחת פסח שני ה’תש”א ס”ה – סה”ש ה’תש”א ע’ 115).

(5) להעיר מהשייכות לשיעור היומי ברמב”ם – ריש הלכות ביאת המקדש, שבמנין המצוות שבראשו הציווי „שלא יכנס טמא למקדש”. ולהעיר, שבהמשך ההלכות (פ”ד הי”ג”ח – בשיעור דמוצאי ש”ק) נתבאר כו”כ פרטי דינים בנוגע להקרבת הפסח (סתם, ראשון) בטומאה ע”י הציבור, וכן כללות הלימוד ש„טומאת מת דחוי” בציבור, שנאמר ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם . . יחידים הם שידחו לפסח שני . . אבל ציבור שהיו טמאי מת אינן נדחין כו” (שם הט”ז). וראה בארוכה לקמן ס”ה ואילך.

לעילוי נשמת

ר’ יהודה ב”ר צבי הירש ע”ה סטראל
נפטר בש”ק פ’ נצבים, ז”ך אלול ה’תשס”ה
וזוגתו מרת טשארנא גיטל בת ר’ יעקב ע”ה סטראל
נפטרה בליל ה’ טבת ה’תשס”ו
ת. נ. צ. ב. ה.
*

נדפס ע”י בנם

הו”ח ר’ שמואל זוגתו מרת מלכה שיינדל
ומשפחתם שיחיו סטראל
* * *

לעילוי נשמת

ר’ גדלי’ חנוך ב”ר פינחס ע”ה סניידער
נפטר ביום כ”ד אדר שני ה’תשל”ח
ת. נ. צ. ב. ה.
ולזכות

וזוגתו מרת חנה בת רייזל תחי’ סניידער
לאורך ימים ושנים טובות עד ביאת
גואל צדק, ומתוך בריאות הנכונה
*

נדפס ע”י חתנם ובתם

הו”ח ר’ שמואל זוגתו מרת מלכה שיינדל
ומשפחתם שיחיו סטראל

(6) אבות פ”ה מכ”א.

(7) בהעלותך ט, ו.

(8) סוכה כח, סע”א ואילך. וכ”ה בספרי עה”פ.

אומר בכל יום באופן דחדש ממש „פקד פקדתי אתכם“, ומשיח צדקנו „עומד אחר כתלנו“⁹, והנה זה בא¹⁰, ויש להתכונן לקבל את פניו ע"י ההוספה בקיום התומצ, כפס"ד הרמב"ם¹¹ (בעל יום ההילולא דכ"ף טבת, מוצש"ק זה) שע"י „מצוה אחת, הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה“.

(משיחות ש"פ שמות, י"ט טבת תנש"א)

(9) שה"ש ב, ט.

(10) שם ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).

(11) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

ישראל את הפסח במועדו¹², ולא להמתין עד ליום השביעי, האחרון?!

ויש לומר הביאור בזה:

„העוסק במצוה פטור מן המצוה“¹³, ומהטעמים לזה – לפי שכל מצוה כלולה מכל המצוות, ונמצא, שהעסק במצוה זו כולל גם המצוה שפטור ממנה וחשיב כאילו קיימה¹⁴. ועפ"ז י"ל, ש„אותם אנשים“ לא הרגישו החסרונ¹⁵ דהקרבת הפסח, כי, התעסקותם ב„מת מצוה“ כוללת גם המצוה דקרבן פסח.

אבל, כל זה הוא ביחס למצבם בהוה, כשהיו עסוקים במצוה (כולל גם התוצאה דהיפך הטהרה) – לא היו חסרים המצוה דקרבן פסח. אבל, ביחס למצבם בעתיד, מצב של טהרה שבו יכולים להקריב הפסח – חשיב המצב הקודם (שלא הקריבו הפסח) לחסרון¹⁶.

ועפ"ז יש לבאר למה לא טענו „למה נגרע“ בימים שלפנ"ו – כיון שבמצבם בהוה (לפני י"ד ניסן) לא נרגש אצלם

(12) שם, ב.

(13) סוכה שם. וש"נ.

(14) ראה צפע"נ כללי התוהמ"צ ערך עוסק במצוה כו'. וע"ד החסידות – סה"מ תרנ"ה ע' לו. המשך תרס"ו ס"ע סח. סה"מ קונטרסים ח"ב תלה, ב. ועוד.

(15) אף שישנו חסרון, כי, ההתכללות במצוה אחרת אינה דומה לקיום המצוה עצמה, וכמובן מסיפור זוהר (ח"ג קפו, א) שה„ינוקא“ הכיר בריחא דלבושייהו שלא קראו ק"ש אף שהיו פטורין מק"ש לפי שהיו עוסקין במצוה (ראה דרושים שבהערה הקודמת).

(16) וע"ד המבואר בתניא (פכ"ט) ש„עיקר התשובה בלב והלב יש בו בחי' ומדרגות רבות כו“, ולכן, גם לאחר שיעשה תשובה שלימה, נדרשת ממנו תשובה נעלית יותר, עד כדי כך, שלגבי הדרגא הנעלית ה"ו מצב של חסרון, כמו לפני התשובה.

ואף שלא הי' חסרון במעמדם ומצבם – רצו שתהי' להם גם השלימות דקרבן פסח, ועד שבאו בטענה „למה? נגרע“¹⁰, וטענתם נתקבלה למעלה, ונתן השם מצוה חדשה ונעשית מצוה לתמיד ולנצח, ועי"ז נתאפשר להם להשלים הקרבת הפסח בי"ד באייר, שגם אצלם יהיו כל עניני הפסח בשלימות.

ב. ובעומק יותר – ההשלמה דפסח שני היא לא רק ביחס למצב של חסרון (בגלל התעסקות בעניני קדושה אחרים כנ"ל), אלא גם ביחס למצב של שלימות, ללא חסרון, והביאור, שאף שלימות זו היא ביחס למצבם בהוה, אבל לגבי מצב נעלה יותר (שיהי' בעתיד) ה"ו מצב של חסרון, וצריך להשתדל ולהגיע לשלימות נעלית יותר.

ובהקדים:

להדעה ש„עוסקין במת מצוה היו“¹¹ איתא בגמרא¹² ש„חל שביעי שלהן להיות בערב פסח“. ולכאורה אינו מובן: למה המתינו עד י"ד ניסן, ואז „ויקרבנו לפני משה ולפני אהרן ביום ההוא“¹³, יום הקרבת הפסח – כיון שידעו בימים שלפנ"ו שבגלל שאינם טהורים לא יוכלו להקריב הפסח במועדו, הי' להם לשאול אצל משה תיכף ומיד כששמעו הציווי „ויעשו בני

(9) שם, ז.

(10) ועפ"ז תומתק טענתם „למה נגרע“ – כיון שהסיבה להיפך הטהרה שלהם היא בגלל שעסקו בקיום ציווי ה' (ראה גם אוה"ח וספורנו עה"פ. לקו"ש חל"ג ע' 8-57).

(11) ראה סוכה שם: „אם נושאי ארונו של יוסף היו, הרי כבר היו יכולין ליטהר, אם מישאל ואלצפן היו, יכולים היו ליטהר, אלא עוסקין במת מצוה היו שחל שביעי שלהן להיות בערב פסח“.

י.ב.

לפי כל הסימנים שבדברי חז"ל עומדים אנו בסוף זמן הגלות, לאחר שכבר "כלו כל הקיצין"¹, וכבר עשו תשובה, ובלשונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (לפני עשרות שנים) שכבר סיימו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים"², ועומדים מוכנים ("עמדו הכן כולכם") לקבל פני משיח צדקנו.³

* * *

גם לאחר קושי ואריכות הגלות האחרון במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה (שלא בערך לגלות מצרים במשך מאתיים ועשר שנה) – מציאותם של "בני ישראל" היא בעצם למעלה מגלות, וכל רגע נוסף שנמצאים בגלות ה"ז באופן ד"הבאים מצרימה"⁴, "כאילו אותו יום נכנסו למצרים"⁵, ועומדים הם בתוקף האמונה והבטחון שתיכף ומיד יקיים הקב"ה הבטחתו "פקד פקדתי אתכם"⁶ בגאולה האמיתית והשלימה, ובפרט כששומעים ממש רבינו שבדורנו⁷, כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו, ועאכ"כ לאחר שישנה גם השלימות דארבעים שנה, "נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע"⁸, ועומדים בשנת ה"א (ה'תשנ"א), ר"ת (ה' תהא שנת) נפלאות אראנו.

ולכן, יש לעודד ולחזק את רוחם של בני ע"י ההכרזה שהקב"ה

- 1) סנהדרין צו, ב.
- 2) שיחת שמה"ת תרפ"ט.
- 3) ראה "היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ.
- 4) שמות א, א.
- 5) שמו"ר ריש פרשתנו (פ"א, ד). תנחומא שם ג.
- 6) שמות ג, טז.
- 7) ראה ב"ר פנ"ו, ז: "אין דור שאין בו כמשה". וראה זח"ג רע"ג, א. תקו"ז ת"ס (קיב, רע"א. קיד, רע"א). תניא פמ"ד. שם אגה"ק ביאור לסי' ז"ך בסופו.
- 8) תבוא כט, ג.

חסרון ("נגרע"); ואעפ"כ, כשהגיע "ערב פסח", זמן הקרבת הפסח, והי' "שביעי שלהן", ש"למחר יכולין לעשות", "חזו לאורתא"¹⁷ – אזי נרגש אצלם חסרון ביחס למצבם בעתיד (מצב של טהרה המאפשר הקרבת הפסח), ולכן "ויקרבו גו' ביום ההוא ויאמרו גו' למה נגרע לבלתי הקריב קרבן ה' במועדו".

ג. זאת ועוד:

ע"י טענתם של "האנשים ההמה" "למה נגרע" – נתחדשה בתורה הפרשה דפסח שני לכל בני" (כולל גם משה רבינו, מצוה חדשה שלא קיבלה משה רבינו בארבעים יום שהי' בהר) שהקריבו קרבן פסח במועדו (כפשוטו ממש)¹⁸, שגם אצלם ניתוסף הענין דפסח שני, לא (רק) בתור "תשלומין דראשון", אלא (גם) בתור "רגל בפני עצמו"¹⁹.

כלומר, גם כאשר העבודה דפסח ראשון היתה בשלימות²⁰ (וכל ישראל בחזקת כשרות²¹), ניתוסף היו"ט דפסח שני (ואין אומרים בו תחנון וכו')²² שבו נעשית העבודה הרוחנית דעניני הפסח²³

(17) סוכה שם ובפרש"י.

(18) לא רק כפי שכלולה במצוה אחרת, שלכן, "העוסק במצוה פטור מן המצוה", כנ"ל.

(19) פסחים צג, א. נתבאר בארוכה בלקו"ש ח"י"ח ע' 117 ואילך.

(20) כולל גם בזמן הזה – באופן ד"ונשלמה פרים שפתינו" (הושע יד, ג), "ושלמה" גם מלשון שלימות (ראה לקו"ת ראה ל, רע"ג. דרושי ש"ש סו, סע"ד).

(21) רמב"ם הל' קידוה"ח פ"ב ה"ב.

(22) סידור אדה"ז לפני "למנצח גו' יענך".

השלמה לשו"ע אדה"ז או"ח סקל"א ס"ח.

(23) משא"כ הקרבת הפסח כפשוטו, שהיא באופן ד"פעולה נמשכת" מפסח ראשון.

באופן נעלה יותר – כמודגש בשמו "פסח שני", דיילוג (פסח מלשון דילוג) שני, למעלה מהדילוג דפסח ראשון²⁴. ועד כדי כך, שהשלימות דפסח ראשון אינה אלא ביחס למצב ההוא, אבל ביחס למצב העתיד – העילוי שניתוסף בפסח שני (דילוג שני), ה"ז עדיין מצב של חסרון, עד לחסרון שמעורר הטענה והתביעה "למה נגרע!" ונמצא, שהחידוש דפסח שני הוא בשני הקצוות: מחד גיסא – שגם מי שנמצא במצב ירוד כו' צריך לידע שאף דבר לא אבוד, ותמיד יכול לתקן (כנ"ל ס"א); ולאידך גיסא – שגם מי שמצבו כדבעי, ומה שחסר אצלו בענין מסויים של קדושה ה"ז בגלל התעסקותו בעניני קדושה אחרים, צריך שיהי' נוגע לו המצב דענין זה עד שירגיש חסרון, ויטען "למה נגרע". בנוסח אחר, שגם מי שעבודתו היא בשלימות, ללא חסרון כלל – צריך להתבונן ולהרגיש שהשלימות שבהוה היא עדיין מצב של חסרון לגבי שלימות נעלית יותר, ועד שגם "חסרון" זה נוגע לו עד כדי תביעה "למה נגרע", ובמילא, ישתדל ויעשה כל התלוי בו להגיע לשלימות נעלית יותר, בעילוי אחר עילוי.

ד. והנה, ההוראה שלמדים מפסח שני בנוגע לתיקון ושלימות העבר (ובשני הקצוות, היכולת גם במצב ירוד, והצורך גם במצב נעלה), היא, לא רק בנוגע לפסח ראשון, אלא בנוגע לכללות העבודה בעניני התורה ומצוותי'.

(24) ראה בארוכה ד"ה להבין ענין פסח שני תשל"ח (סה"מ – מלוקט ח"ג ע' קמג ואילך). וש"נ.

* * *

בימינו אלה, שמאז כלה חמתו בביהמ"ק, ולאחרי "מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות"⁸, ולאחרי כל הגזירות והשמדות ר"ל ור"ל שסבלו בני באריכות וקושי הגלות האחרון, ובפרט גזירת השואה בדור האחרון, בודאי נעשה הצירוף והזיכוכך בשלימות, "די והותר" - נעשה הענין ד"סמך מלך בבל"⁹ אך ורק באופן של טוב הנראה והנגלה לעיני בשר, ובלשון חז"ל¹⁰ שהקב"ה אומר לישראל "בני אל תתייראו, כל מה שעשית¹¹ לא עשיתי אלא בשבילכם. . הגיע זמן גאולתכם!"

ובדורנו זה (ובפרט בשנה זו, "הי' תהא שנת נפלאות אראנו") צריכה להיות עיקר ההדגשה. . בהענין ד"סומך נופלים", לחזק ולעודד את רוחם של בני. . כולל ובמיוחד - החיזוק והעידוד ע"י האמונה בביאת המשיח ובטחון גמור ש"הנה זה (משיח צדקנו) בא"¹², וההוספה בהכנה לביאתו ע"י התשובה וקיום התומ"צ, ובלשון ההכרזה דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו: "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה"¹³, "שובה ישראל עד ה' אלקיך, והכן עצמך ובני ביתך לקבל פני משיח צדקנו הבא בקרוב ממש"¹⁴.

(משיחות ש"פ ויחי (ועשרה בטבת יהפך לשמחה) תנשא)

- (8) תניא רפ"ז.
- (9) יחזקאל כד, ב.
- (10) יל"ש ישעי' רמז תצט.
- (11) כולל גם הפעולה דמלך בבל שאינו אלא כגרון ביד החוצב בו.
- (12) שה"ש ב, ח. וראה שהש"ר עה"פ (פ"ב, ח (ב)).
- (13) אג"ק שלו ח"ה ס"ע שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ועוד.
- (14) "היום יום" - ט"ו טבת.

ובהקדמה:
וענין זה למדים מפסח שני דוקא, שהקרבנו נעשית לאחרי טהרת פרה אדומה²⁵, שאז, יכול להכנס למקדש ולהקריב קרבן פסח, והרי פרה אדומה היא כללות כל התורה כולה, וכמפורש בתחלת פרשתה²⁶, "זאת חוקת התורה"²⁷, והביאור בדרושי חסידות²⁸ (ובפרט - בהטעם שבפרה אדומה נאמר "זאת חוקת התורה"), כיון שמעשה הפרה כולל ב' הענינים ד"רצוא" ו"שוב" [אפר הפרה (לאחרי השריפה באש) הו"ע ה"רצוא", ועירוב האפר במים חיים הו"ע ה"שוב"], שעליהם "הוסדה כל עיקר התורה והמצוות".

ה. ויש לקשר זה עם שיעורי הרמב"ם (להמנהג שנתקבל בכו"כ והולך ומתפשט ללמוד ג' פרקים ליום) דימים אלה - מהשבת שממנו מתברך פסח שני, שבו התחילו הלכות בית הבחירה, עד לשבת זה שבו נעשה ה"יאכל" דפסח שני, שבו מסיימים הלכות כלי המקדש³⁴, ומתחילים הלכות ביאת המקדש³⁵.

בשביל להקריב פסח שני צ"ל האפשרות דביאת מקדש - "שלא יכנס טמא למקדש"³⁶, ולפנ"ז צ"ל המציאות

וכיון שהקרבנות פסח שני באה לאחרי טהרת פרה אדומה - לכן, למדים מזה ההוראה דתיקון ושלימות העבר (ניטא קיין פארפאלין) לא רק בנוגע להענין דפסח, אלא בנוגע לכללות העבודה התומ"צ.

וענין זה מודגש גם בהכניסה למקדש להקריב הפסח (לאחרי טהרת הפרה) - כי, כללות עבודתם של ישראל היא "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"²⁹, "בית לה' מוכן להיות מקריבים בו

(25) משא"כ בפסח ראשון שקרב גם בטהורים שלא היו זקוקים מלכתחילה לטהרת הפרה.

(26) חוקת יט, ב.

(27) להעיר, שגם בפסח נאמר "זאת חוקת הפסח" (כא יב, מג). וראה שמור"ר פי"ט, ב: "שניהן דומים זל"ו, בזה נאמר זאת חוקת הפסח, ובוה נאמר זאת חוקת התורה", ומסיים, "מי גדולה, הפרה, שאוכלי פסח צריכין לה" (נתבאר בד"ה זאת חוקת התורה תרכ"ט, תרפ"א. ועוד).

(28) לקו"ת ר"פ חוקת. ובכ"מ.

(29) תרומה כה, ה.

(30) רמב"ם ריש הל' ביהב"ח.

(31) ויקרא א, ב. וראה לקו"ת ויקרא ב, ב ואילך. ובכ"מ.

(32) ראה גם תניא פל"ד: בקרבנות הי' כל החי עולה לה' ע"י בהמה אחת, וכל הצומח ע"י עשרון סלת אחד בלול בשמן כו'.

(33) ראה נתחומא נשא טו. ועוד. תניא רפ"ז. ובכ"מ.

(34) ושם: "בשנים עשר יום בשנה החליל מכה לפני המזבח, בשחיתת פסח ראשון ובשחיתת פסח שני כו'" (פ"ג ה"ו - בשיעור דערב פסח שני).

(35) להעיר מהשייכות לפרשת השבוע שסיומה וחזתמה - "ומקדשי תיראו". ובסיום שיעור היומי (הל' ביאת המקדש ספ"א) "כבוד ומורא לבית הגדול והקדוש".

(36) כנ"ל הערה 5.

הוספה בשורת הגאולה

יא.

מצינו בגדעון ש"בימיו היו ישראל בצרה והי' הקב"ה מבקש אדם שילמד עליהם זכות. . כיון שנמצא זכות בגדעון שלמד עליהם זכות, מיד נגלה אליו המלאך, שנאמר וירא אליו מלאך ה' ויאמר לו לך בכחך זה, בכח זכות שלמדת על בני", "אמר הקב"ה, יש בך כח ללמד סניגוריא על ישראל, בזכותך הם נגאלים"².

. . . הלימוד זכות בנוגע לקירוב וזירוז הגאולה – שכיון שכבר "כלו כל הקיצין"³, עוד בזמן הגמרא, ועאכו"כ לאחרי אריכות וקושי הגלות במשך יותר מאלף ותשע מאות שנה ועדיין לא בא . . . ובנוגע לתשובה («אין הדבר תלוי אלא בתשובה»³) – כבר עשו תשובה, שהרי אין לך אדם מישראל שלא הרהר תשובה (לא רק פעם אחת, אלא) כמה פעמים במשך ימי חייו, שעי"ז נעשה "בשעתא חדא וברגעא חדא"⁴ מרשע גמור צדיק גמור, כפס"ד הגמרא⁵ שהמקדש את האשה "על מנת שאני צדיק (גמור)⁶ אפילו רשע גמור מקודשת שמא הרהר תשובה" – הרי בודאי ובודאי שמשיח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד ממש, אשר, כדאי הוא לימוד זכות זה לגאול את ישראל, ובפרט שנוסף על הלימוד זכות, ה"ז גם פס"ד של כו"כ רבנים ומורייהוראה בישראל, וכיון שהתורה "לא בשמים היא"⁷, הרי, פס"ד זה בב"ד של מטה מחייב כביכול ומזכה גם את ב"ד של מעלה, וכן יקום!

בשעת צרכיהם³⁸ (כולל גם בזמן הקרבת הפסח)³⁹.

ומזה מובן גם בנוגע לעבודה הרוחנית דביאת מקדש (כללות העבודה) – שסדר העבודה הוא באופן ש"מהלך כו' ועולה כו' מהלך כו' ועולה", במעלה ההר", בעילוי אחר עילוי.

ועוד ועיקר: גם לאחרי הביאה למקדש (להמקום הכי נעלה ומקודש שיכול לבוא) בשלימותה – הרי שלימות זו אינה אלא בערך וביחס למעלת המקדש (העבודה הרוחנית) במצב ההוה, אבל בערך וביחס לדרגא נעלית יותר במקדש (שבדאי יבוא לזה בעתיד) נחשבת דרגתו בהוה מצב של חסרון, ועד ע"ד ובדוגמת מצב דהיפך הטהרה שאינו יכול להכנס למקדש, ויתירה מזה – שלגבי הדרגא הנעלית בהמקדש (בעתיד) נחשב מצב ההוה לחסרון במציאות המקדש וכליו, ולכן, זקוק תחלה לשלימות בבנית ותיקון המקדש וכליו (בדרגא נעלית יותר), ולאח"ז תהי' ביאת המקדש בשלימות הדרושה⁴⁰, וכן בעילוי אחר עילוי, עד אין-סוף.

דהמקדש עצמו (בית הבחירה), ביחד עם כלי המקדש. ומזה מובן שההוראה דפסח שני ע"ד תיקון ושלימות העבר בפסח שני, כוללת גם התיקון והשלימות בכל השייך לביאת המקדש, ושלימות המקדש וכליו (הן בעבודה הרוחנית, והן ובעיקר בנוגע לביהמ"ק הגשמי ממש).

ובפרטיות יותר – תיקון ושלימות דביאת המקדש בשני הקצוות הנ"ל: במצב של היפך הטהרה שאי אפשר להכנס למקדש – אין זה אבוד, אלא יכולים להטהר ולבוא למקדש; ובמצב של טהרה וביאת המקדש – צריכים להוסיף בביאת המקדש בעילוי אחר עילוי.

וההסברה בזה:

כיון ש"המקדש כולו לא הי' במישור אלא במעלה ההר"³⁷, והולך ומפרט "כשאדם נכנס משער מזרחי של הר הבית מהלך עד סוף החיל בשוה, ועולה מן החיל לעזרת הנשים בשנים עשרה מעלות. . . ומהלך כל עזרת הנשים בשוה, ועולה ממנה לעזרת ישראל שהוא תחלת העזרה בחמש עשרה מעלות. . . ומהלך כל עזרת ישראל בשוה, ועולה ממנה לעזרת הכהנים. . .

ומהלך כל עזרת הכהנים והמזבח ובין האולם ולמזבח בשוה, ועולה משם לאולם בשנים עשרה מעלות. . . והאולם וההיכל כולו בשוה" – נמצא, שהסדר דביאת המקדש לצורך הקרבת הפסח היא באופן של עליו לאחרי עליו: משער הר הבית והחיל לעזרת נשים, מעזרת נשים לעזרת ישראל, ומעזרת ישראל לעזרת הכהנים, ששם נכנסין ישראל

(38) שם פ"ז הי"ט.

(39) ולהעיר מהל' ביאת המקדש פ"ד הי"ג (בשיעור דמוצש"ק) "פסח שבא בטומאה ודחקו טמאי מת ונכנסו להיכל, פטורין, אעי"פ שלא הותרו אלא לעזרה, הואיל ואין אני קורא בהם אלא מחוץ למחנה תשלחום, הרי אלו פטורין", היינו, שמפני הדוחק (כיון שכל ישראל הוצרכו להקריב פסחיהם) יתכן שיעלו עד להיכל (וראה לקמן הערה 94) – יעלו לגובה דקדש הקדשים!

(40) אף שכבר הי' אצלו הענין דביאת המקדש – ביחס לדרגא הקודמת דמקדש. ומעיין דוגמא לדבר בביאת המקדש כפשוטו – הדין (הל' (37) הל' ביהב"ח רפ"ו.

(1) תנחומא שופטים ד.
(2) יל"ש שופטים רמז סב.
(3) סנהדרין צז, ב.
(4) זח"א קכט, סע"א.
(5) קידושין מט, ב. רמב"ם הל' אישות פ"ח ה"ה. טושו"ע אה"ע סל"ח סל"א.
(6) ע"פ גירסת האור זרוע סקי"ב.
(7) נצבים ל, יב. וראה ב"מ נט, ב.

ו. ויומתק יותר ע"פ הביאור בדברי הרמב"ם, "המקדש כולו לא הי' במישור אלא במעלה ההר"⁴¹ – דלכאורה, כיון שהולך ומפרט החילוקים בגובה חלקי המקדש, למה הוצרך להקדים ש"המקדש כולו לא הי' במישור אלא במעלה ההר"?

לכאורה, יש מקום לומר שכוונת הרמב"ם לפסוק הלכה שהמקדש צ"ל "במעלה ההר" דוקא, אבל, עפ"ז דרוש ביאור מקורו של הרמב"ם שפרט זה בהמקדש הוא לעיכובא⁴², ואדרבה, "הדברים שהם עיקר בבנין הבית . . קדש וקדש הקדשים . . אולם . . עזרה" הם בדוגמת המשכן⁴³, והרי המשכן הי' במישור דוקא, ולא במעלה ההר!?

ולכן, מסתבר לומר שבכתבו "המקדש כולו לא הי' במישור אלא במעלה ההר" אין כוונתו לפסוק הלכה שהמקדש מוכרח להיות "במעלה ההר", תנאי לעיכובא, כי אם, שכך היתה המציאות בפועל⁴⁴, והטעם שפותח

ביהב"ח ספ"ד וספ"ו דכניסת האומנין (בתיבות כו') להיכל ולקדש הקדשים, לבנות ולתקן. שבעת הצורך (כשאר אחרים) נכנס אפילו ישראל טמא, לבנות ולתקן" ההיכל וקדש הקדשים. ואעפ"כ, ביאה זו אינה בערך לביאת המקדש בשלימותה, כפשוט.

(41) הבהא לקמן – ראה גם לקו"ש חכ"ט ע' 71 ואילך (באופן אחר).

(42) דאף ש"הכל בכתב מיד הי' עלי השכיל" (דה"א כה, יט), הרי, כו"כ פרטים בהמקדש הם למצוה ולא לעיכובא וייתרה מזה מצינו בפועל בכלי המקדש, ש"היו הקהל עניים עושים אותם אפילו של בדיל, ואם העשירו עושין אותם של זהב" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א הי"ט).

(43) שם פ"א הי"ה. וראה לקו"ש חט"ו ע' 306. וש"נ.

(44) ויומתק יותר שהמשך ההלכה היא בנוגע

בהקדמה זו (אף שמוכן מאליו מהמשך הדברים) – י"ל בפשטות – שמודיע תחלה כללות הענין, ואח"כ הפרטים שבו⁴⁵, כדי להקל על הלומד "בלשון ברורה . . לקטן ולגדול"⁴⁶, וכדרכו בריבוי מקומות: להקדים המספר הכללי, לתועלת הזכרון⁴⁷, וכיו"ב.

וענינו בעבודת האדם ("לתקן הדעות"⁴⁸) – שגם כאשר מעיקר הדין אין הכרח בביאה למקדש, "במעלה ההר", "מהלך כו' ועולה כו' מהלך כו' ועולה כו'", וגם בלאה"כ חשיב ביאה למקדש (בשלימות), מ"מ, המציאות היא ש"המקדש כולו לא הי' במישור אלא במעלה ההר", ולכן, המציאות היא ש"כשאדם נכנס כו' מהלך כו' ועולה כו'", הן בנוגע לעליית חלקי המקדש עצמו, והן בנוגע לעלי' לדרגא נעלית יותר במקדש, כנ"ל.

ז. ויש לקשר האמור לעיל עם פרשת השבוע – פ' בהר, וכן עם הפרשה שמתחילין לקרוא במנחה – פ' בחוקתי:

"בהר סיני" – מורה על עלי' "במעלה ההר" בהענין ד"סיני", "סולם זה סיני"⁴⁹, שקאי על תורה – "משה

לכניסת והליכת האדם להמקדש, ולא בנוגע לאופן הבנין.

(45) להעיר גם מפירוש רש"י ריש פרשתנו – "כללותי" (תחלה, ואח"כ) פרטותי" כולן נאמרו מסיני.

(46) הקדמת הרמב"ם לספר הי"ד.

(47) יד מלאכי כללי הרמב"ם את לד. וראה אגרת תח"מ להרמב"ם (ע' עד – בהוצאת קאפח).

(48) ראה רמב"ם הל' תמורה בסופן.

(49) ב"ר פס"ח, יב.

ח. על פי זה יובן מדוע מספרים על רשב"י אודות כך שהמשיך דינרי זהב ולא אודות כך שהם נלקחו בתורה, כיון שלא זהו ענינו של רשב"י. הפלא בזה שהם נלקחו בתורה הוא מצד זה שמשמא מיהב יהבי משקל לא שקלי, שהשתנה הסדר בשמים, אך לא זה הוא ענינו של רשב"י. ענינו של רשב"י הוא להמשיך כאן למטה, ע"י פנימיות התורה, את אופן ההנהגה דלעתיד.

וזהו גם מה שרשב"י אמר²¹ שהוא יגן על כל הדורות שממנו עד ביאת המשיח, כיון שרשב"י ופנימיות התורה יש להם שייכות למשיח²², וזהו ענינו, כנ"ל.

(21) בראשית רבה ר"פ לה.

(22) ראה זר חלק ג קכד, ב. ברעיא מהימנא:

יפקון ב"י מן גלותא.

ט. ידוע²³ שמדי שנה חוזרים הענינים שהיו בפעם הראשונה באותו היום. כשם שבכל ט"ו בניסן מאירה יציאת מצרים, ובכל שבועות – מתן תורה, כך מאיר בכל ל"ג בעומר ענינו של רשב"י והנהגה דלעתיד לבוא,

כיון שרשב"י העביר זאת לתלמידיו ולדורות שלאחריו, והכניס זאת בפנימיות התורה שנתגלתה בהבנה והשגה על-ידי תורת חסידות חב"ד,

ובפרט בדור האחרון, דרא דמשיחא, שיהי' כדרא דרשב"י²⁴,

ועל-ידי פנימיות התורה ימשכו כל ההמשכות גם בגשמיות, בטוב הנראה והנגלה.

(23) ראה ספר המאמרים ה'תש"ד ע' יג.

(24) ראה זר חלק ב קמו, א. חלק ג קנט, א.

חלפתא לשדה והתפלל, ולקחו ממנו את האבן בחזרה.

והמדרש מסיים: רבותינו אמרו, גדול נס האחרון מן הראשון, כי משמיא מיהב ייבי מישקל לא שקלי¹⁴.

ויש להבין, מדוע נאמר גדול נס האחרון כו' לגבי המעשה בר"ש בן חלפתא שאירע מאוחר יותר, ולא לגבי המעשה ברשב"י שארע לפניו, שהרי גם במקרה עם רשב"י כאשר סירבו התלמידים לקחת, בודאי שלקחו מלמעלה את דיגרי הזהב בחזרה.

– היות שתלמידי הרשב"י לא לקחו אותם וגם בדורות מאוחרים יותר לא נמצאו דיגרי זהב בבקעת מירון, הרי מסתמא שהם נלקחו בחזרה –

גם אינו מובן, שבמדרש פ' נח המונה את מעלותיו של רשב"י, נאמר שבימיו לא נראתה הקשת, ומסופר גם מעשה זה שהוא אמר בקעה בקעה התמלאי דיגרי זהב. באם זה שהם נלקחו בחזרה היא מעלה גדולה יותר, הרי הי' על מדרש לומר מעלה זו של רשב"י, שהוא פעל שדיגרי הזהב ילקחו בחזרה?

אך לפי המוסבר לעיל, שענינו של רשב"י הי' להמשיך את פנימיות התורה בגילוי בעולם, שגם עכשיו בזמן הגלות יהי' הסדר כמו בזמן הבית וביאת המשיח, יובן הדבר בפשטות:

ז. מצד התורה נמשכים כל ההמשכות גם בגשמיות, כמו שנאמר¹⁵: עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכי מאושר גו', בשמאלה עושר וכבוד¹⁶,

ומכל שכן בימינה כדרשת רז"ל¹⁷. גם בפרשתנו נאמר: אם בחוקותי תלכו גו' ונתתי גשמיכם בעתם גו', וכדאיתא בגמרא¹⁸, חטים ככליות. זהו סדר ההנהגה כפי שהי' בזמן הבית וכפי שהי' לעתיד.

לכן רשב"י, שלגביו לא הי' החורבן, יכל להמשיך ע"י התורה דיגרי זהב בגשמיות. והחידוש שבדבר הי' רק בכך שההמשכה היתה לא רק בשבילו ולכיוצא בו, שלגביהם לא הי' חורבן, אלא פעולת ההמשכה היתה גם עבור תלמידיו, שהיו עדיין במדרגת הגלות,

– והראי' שהיו במדרגה זו היא מזה גופא שהי' נוגע להם מהענינים הגשמיים, שהרי לעתיד הדבר אינו שייך כלל, וכמ"ש הרמב"ם¹⁹ שמה שנתאו לימות המשיח אין זה מצד הגשמיות, כיון שאז יסתפקו במועט, וכמו שנאמר בפסוק²⁰, והיה ביום ההוא יחי' איש עגלת בקר ושתי צאן, –

ואעפ"כ פעל רשב"י את ההמשכה גם אליהם. וזאת כיון שההמשכה באה מצד גילוי פנימיות התורה, מעין דלעתיד, ולכן כשם שאת פנימיות התורה המשיך הוא בגלוי בעולם ולכולם, באותו האופן המשיך הוא גם את ההמשכות הבאות על ידה.

וזהו הסיפור בדיוק הלשון – בקעה – שגם בבקעה, מקום נמוך, „בקעה מצא“, המשיך הוא את אופן ההנהגה דלעתיד לבוא.

(17) שבת טג, א.

(18) תענית כג, א.

(19) הלכות תשובה פרק ט הלכה ב. והלכות מלכים פרק יב הלכה ד.

(20) ישעי' ז, כא.

קיבל תורה מסיני⁵⁰, ועל תפלה – „סולם דא צלותא“⁵¹ [ב' אופני ההילוך⁵² ד„סולם“ ש„עולים ויורדים בו“ – עלי' מלמטה למעלה וירידה מלמעלה למטה], ודוגמתו בהמקדש – מקום מנוחת הארון⁵³ (תורה), ובית שמקריבים בו הקרבנות, שזהו"ע התפלה, „תפלות כנגד תמידין תקנום“⁵⁴, ובשני הענינים ד„סיני“ (תורה ותפלה) באים לתכלית העלי' „במעלה ההר“ („בהר“) – בתורה, „תורה חדשה מאתי תצא“⁵⁵, „מאתי“ דייקא, ובתפלה, מלשון התחברות⁵⁶, באופן שבגילוי „ישראל וקוב"ה כולא חד“⁵⁷.

ה. וביאור הקשר והשייכות לפ' בחוקותי (שקורין במנחה) – בעומק יותר:

„בחוקותי“ הוא מלשון חקיקה, כמו אותיות החקיקה, שאינם כמו אותיות הכתיבה בדיו על הקלף, שהאותיות הן מציאות בפ"ע ולא מהקלף, ולכן אפשר להפריד ביניהם, אלא כמו האותיות שבלוחות, שהאותיות אינן מציאות בפ"ע, אלא מעצם הלוחות, ואי אפשר להפריד ביניהם (כמבואר בארוכה בדרושי חסידות⁵⁹).

וענינו בעבודת האדם – „בחוקותי תלכו“ – שבחי' החקיקה („בחוקותי“) מורה על ההתקשרות דעצם הנפש עם גילוי הקב"ה שלמעלה מטעם ודעת, עד כדי מסירת-נפש, שאי אפשר להפריד כלל ביניהם, להיותם מציאות אחת (כמו אותיות החקיקה שהם מציאות אחת עם האבן).

וענין זה נתגלה בפועל בשני קצוות: במצב הכי ירוד – אין זה אבוד, אלא יכול לתקן, מצד ההתקשרות דעצם הנפש (נקודת היהדות) עם הקב"ה, שהיא תמיד בשלימות („גם בשעת

ו„בחוקותי תלכו“ – שהעבודה בכל עניני התומ"צ היא באופן של הליכה, אשר, הליכה אמיתית היא באופן שנעקר לגמרי ממקומו הקודם, עי"ז שמתעלה („מהלך כו' ועולה“) לדרגה געלית יותר, עד לעילוי שבאין-ערוך לגבי דרגתו הקודמת⁵⁸.

וזהו הקשר והשייכות דפסח שני לפ' בהר ופ' בחוקותי – שתיקון והשלמת

(50) אבות רפ"א.

(51) זהר ח"א רסו, ב. ח"ג שו, ב.

(52) ועד מ"ש בפ' בחוקותי (שקורין במנחה) – „והתהלכתי“ (כו, יב), ב' הליכות, מלמעלה למטה ומלמטה למעלה (לקו"ת ראה כו, א. אמ"ב שער הק"ש פפ"ז, ספ"ח ואילך. אוה"ת בחוקותי (כרך ב') ע' תרמ ואילך. ועוד).

(53) ראה רמב"ן ר"פ תרומה.

(54) ברכות כו, ב.

(55) ישעי' נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

(56) ראה תו"א תרומה עט, סע"ד. ובכ"מ.

(57) ראה זח"ג עג, א.

(58) ראה סה"מ תר"ס ע' קו ואילך. המשך

תרס"ו ע' יט. סה"מ אעת"ר ע' סט ואילך. ועוד.

(59) ראה לקו"ת ר"פ בחוקותי, ור"פ חוקת. ובכ"מ.

החטא היתה באמנה אתו ית"ש⁶⁰); ובמצב הכי נעלה - הולך ונוסף בהתקשרות עם הקב"ה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, "בכל מאדך"⁶¹, שזהו"ע ד"ב, בחוקותי תלכו", "בבחי" מהלך בלתי שיעור וגבול"⁶².

ויש להוסיף ולהעיר ממש"נ⁶³ "מצאתי דוד עבדי", דוד מלכא משיחא⁶⁴, שנשמתו היא בחי' היחידה דכללות ישראל⁶⁵, ודוגמתו בעבודת כאו"א מישראל - שמוצא ומגלה את בחי' היחידה שבו, שעל ידה מתקן ומשלים כל עניני העבודה בשני הקצוות, הן תיקון מצב הכי ירוד, והן השלימות בהדרגא ועלית יותר, בעילוי אחר עילוי, עד אין-סוף.

ט. ע"פ האמור שהעבודה דפסח שני היא מצד בחי' החקיקה שבנפש ("בחוקותי") - תומתק יותר הדגשת הענין דאהבת ישראל ואחדות ישראל בפסח שני⁶⁷:

ההתעניינות כדרוש עד, "לפני ה'"⁶⁸ באנשים שהם במצב של פרישה מהציבור [שכל הציבור מקריב פסח ראשון והם אינם מקריבים - תהי' הסיבה לזה איזו שתהי'], להשתדל ככל התלוי בו שהם יקריבו הפסח בזמן

וזוהי השייכות לפסח שני - כי, העבודה דפסח שני היא בשני הקצוות הנ"ל [תיקון מצב של חסרון בתכלית הירידה (טמא לנפש או בדרך רחוקה), או באופן ד"לכם", לרצונו, במזיד רח"ל], ודילוג למעלה מדילוג (דילוג שני שלמעלה מדילוג ראשון), בעילוי אחר עילוי, עד אין-סוף], והכח לעבודה בשני קצוות אלו הוא - מצד בחי' החקיקה שבנפש⁶⁹.

ועפ"ז יומתק דיוק הלשון, "עס איז ניטאָ קיין פּאַרפּאַלן", דבר האבוד (אבידה), שהתיקון לזה הוא ע"י מציאה - שבוה ב' קצוות:

גם במצב של "אבידה", שהאור האלקי הוא אבידה אצלו⁷⁰, יכול למצוא האבידה, ועד למציאה שעלי' נאמר "כמוצא⁷¹ שלל רב"⁷², שמתקן גם את הענינים הבלתי-רצויים שבהם ועל ידם

(60) תניא ספכ"ד.

(61) ראה תו"א מקץ לט, ג. לקו"ת שלח מב, ג. ובכ"מ.

(62) לקו"ת בחוקותי מז, א.

(63) ועפ"ז יומתק יותר הקשר והשייכות דפסח שני לפרה אדומה, "חוקת התורה" (כנ"ל ס"ד) - "חוקת" דייקא, בחי' החקיקה.

(64) ראה לקו"ת פ' ראה לב, סע"ב ואילך.

(65) תהלים קיט, קסב.

(66) להעיר מהשייכות לחג הפסח - כפי שמבאר אאמור"ז"ל באגרת שלו (לקוטי לוי"צ אג"ק ע' קצח) בנוסח הברכה דחג הפסח כשר ושמה, ש"כשר" ר"ת, "כמוצא שלל רב".

(67) תהלים פט, כא.

(68) להעיר ממאור"ל "שלשה באין בהיסח הדעת . . משיח מציאה כו" (סנהדרין צו, א).

(69) ראה רמ"ז לוח"ב מ, ב (מק"מ קמו, ב), ולוח"ג רס, ב (מק"מ קצ, ב).

(70) להעיר שגם הסיבה להצורך דעשיית פסח שני בפעם הראשונה ולכל ג' הדעות בסוגיא הנ"ל היא - ההתעסקות בגמילות חסדים (גמ"ח של אמת - ראה ב"ר פצ"ו, ה. פרש"י ויחי מז, כט).

(71) כ"מ"ש (בהעלותך ט, ח) "עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם".

אך על פי הנ"ל מובן, כיון שבשעת ההסתלקות ישנה מעלת הסך-הכל והאור העולה על כולנה, מעלה אלי' ניתן להגיע בגמר העבודה.

ד. על פי זה יובן מה שמסופר בכתבי הארז"ל⁷³, שר' אברהם הלוי נהג לומר בכל יום את תפלת נחם, כיון שהתאבל ביותר על חורבן בית המקדש והשתוקק לבנין הבית שיהי' לעתיד. אך כשאמר את תפלת נחם גם בל"ג בעומר במירון, הקפיד על כך רשב"י, והדבר הזיק לו.

והענין בזה הוא, וכמובא בשם אדמו"ר הזקן נ"ע, שישנן נשמות של יחידי סגולה שלגביהם החורבן לא הי', ואחד מאלה הוא רשב"י.

במילא, בהגיע ל"ג בעומר, שאז הצטרפו כל עבודותיו של רשב"י יחד עם האור העולה על כולנה, הרי בכזה יום, הי' עליו - על ר' אברהם הלוי - שלא להרגיש כלל את ענין החורבן; שהרי בהיותו תלמיד הארז"ל, שידע שענין ההסתלקות הוא גמר העבודה כנ"ל, וידע גם את ענינו ומעלתו של רשב"י, במילא לא הי' עליו להרגיש את ענין החורבן בל"ג בעומר.

ה. הביאור בזה הוא:

עבודת הרשב"י היתה להמשיך את פנימיות התורה וסתים דאורייתא בגליא שבתורה ועי"ז גם בגליא של העולם. היו אמנם כמה תנאים שעסקו בפנימיות התורה, אך חידושו של רשב"י הי', שהוא המשיך זאת בגילוי בעולם.

ומאחר שעבודתו היתה להמשיך את פנימיות התורה אילנא דחייא, בגילוי בעולם (אופן ההנהגה דלעתיד), במילא לא שייך כל ענין הגלות.

ו. בכך יובן גם המסופר במדרש⁷⁴ אודות אחד מתלמידיו של רשב"י שנסע למקום אחר ונתעשר. כאשר חזר אותו תלמיד עורר הדבר אצל התלמידים האחרים חלישות הדעת. רשב"י הולכים לבקעה - לפי הגירסא בתנחומא⁷⁵ היתה זו בקעה שע"פ מירון, ה"הר נבו" של רשב"י - וקרא: בקעה בקעה התמלאי דינרי זהב. כשהתמלאה הבקעה בדינרי זהב, אמר רשב"י לתלמידיו, שכל אחד רשאי לקחת כפי צרכו, אלא שעליו לדעת, שזהו חלקו לעתיד לבוא. ותשחק ליום אחרוני⁷⁶ - התלמידים סירבו לקחת.

לאחר מכן מספר המדרש מעשה נוסף, שר' שמעון בן חלפתא - שחי בדור מאוחר משל רשב"י, שהרי הוא הי' אמוראי⁷⁷ - הי' עני מרוד, ולא הי' בידו להוצאות שבת ויום טוב. הוא התפלל על כך, ונתנו לו מלמעלה אבן טובה, הוא מכר אותה והשתמש בכסף להוצאות שבת ויום טוב. כשראתה זאת אשתו, שאלה אותו על כך, והוא סיפר לה את כל המעשה. כששמעה זאת אישתו אמרה שהיא איננה מסכימה על כך, כיון שלעתיד יהי' שלחנך חסר ושלחן חבירך מלא. יצא ר' שמעון בן

(10) שמות רבה פנ"ב, ג. שוחר טוב פ' צב.

(11) פקודי ס"ז (הוצאת בובר).

(12) משלי לא, כה.

(13) רש"י (בעין יעקב) מועד קטן ט, ב. וראה מפרשי המשנה סוף עוקצין.

(8) פרי עץ חיים שער ספירת העומר פרק ז.

(9) פלה הרמון שמות ע' ז.

ל"ג בעומר

לגבי רשב"י לא נחרב הבית

א. בנוגע לענין ההסתלקות נאמרי, שביום ההסתלקות נכללת ועולה כל עבודתו ועמלו שעמל כל ימי חייו. וזאת מאחר ששעת ההסתלקות היא זמן גמר עבודת הנשמה שהיתה צריכה לפעול עם הגוף.

ב. לפי זה יובן גם ענינו של ל"ג בעומר, יום הסתלקותו של רשב"י, שכן ככל שגדלה עבודת הרשב"י בחייו, וכפי שהתבטא: בחד קטירא אתקטרנא ב"י אחידא ב"י להיטא, הרי גדולה יותר היא המעלה הנפעלת ביום ההסתלקות שלו, מצד מעלת הסך הכל והאור העולה על כולנה.

וזהו גם כן מש"כ⁵ לגבי משה רבינו: חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד, ורק בשעת הסתלקותו זכה גם לשער הנו"ן, הר נבו - נו"ן בו.

ג. על פי זה יובן מש"כ במדרש⁶ על הפסוק: כי לא יראני האדם וחי, שאפילו חיות הקדש אינן רואות, כיון שהן נמצאות תחת הרקיע. ואחר כך אומר המדרש, לגבי צדיקים - בחייהם אינם רואים אבל במיתתם רואים.

לכאורה, מאחר שאפילו חיות הקדש, שהם מלאכים במדרגה עליונה מאד, אינן רואות, כיצד יתכן שצדיקים במיתתם רואים? ואם זהו מצד מעלת הנשמות על המלאכים, הרי ה"י על הנשמות לראות גם בחייהם?

(4) ראה זהר חלק ג רפה, א. רצב, א.

(5) ראש השנה כא, ב.

(6) סוף פרשת נשא.

(7) שמות לג, כ.

מיוחד - מדגישה את אהבתו לכל יחיד מישראל, עד שיהי' כמוך ממש.

ויתירה מזה - שאנשים אחדים מישראל שמקריבים הפסח בזמן מיוחד, פועלים שיתוסף אצל כל בני ענין חדש בתורה, יו"ט חדש - פסח שני, עם כל העילויים שבו, דילוג שני וכו'.

ונמצא שבפסח שני מודגשת אחדותם של כל ישראל - חשיבותו המיוחדת של כל יחיד, ושייכותו ופעולתו בכל הציבור⁷². וטעם הדבר - כיון שפסח שני קשור עם בחי' החקיקה, עצם הנפש, נקודת היהדות, שהיא אצל כל ישראל בשהו, ועל ידה נעשית אחדותם של ישראל בתכלית השלימות.

י. ומה מובן גם בנוגע להלכות) ביאת המקדש (בשביל הקרבת הפסח) - שגם היא באופן של אחדות ישראל, שכל ישראל באים להמקדש.

ובהקדמה - ביאת המקדש היא לאחרי טהרת הפרה (כנ"ל ס"ד), ובטהרת הפרה מודגשת אחדותם של ישראל - שבשביל לטהר א' מישראל שנמצא במצב הכי ירוד דהיפך הטהרה, צריך להיות אפר הפרה (החל מפרה שעשה משה), למשמרת⁷³ עד סוף כל הדורות⁷⁴.

ויש להוסיף בזה, שביאת המקדש

(72) להעיר, שגם בפסח ראשון מודגש החיבור ההיחיד עם הציבור - כי, קרבן פסח הוא קרבן יחיד שדומה לקרבן ציבור ועד שיש בו דין פרהסיא קרבן ציבור (ראה יומא נא, א. פרש"י פסחים סו, סע"ב. וראה בארוכה לקו"ש ח"ח ע' 104 ואילך. וש"נ).

(73) חוקת יט, ט.

(74) ראה בארוכה סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 342

ואילך. וש"נ.

(75) ראה רמב"ם הל' פרה אדומה ספ"ג: תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצוה זו עד שחרב הבית בשני, ראשונה עשה משה רבינו כו', והעשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה אכ"ר.

(76) פרה רפ"ג ובפ"י הרע"ב.

(77) שם מ"ה.

(78) בפנתח העזרה ה"י מתוקן קלל של חטאת, "כלי שמונח בו אפר חטאת מכל פרה שהיו שורפים" (שם מ"ג ובפ"י הרע"ב).

(79) ראה שו"ע אדה"ז אור"ח סתרמ"ז ס"א -

בדין קמה.

(80) תניא רפ"ז.

בהענין ד'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', "בתוכם" דייקא, בתוך ובלב כאו"א⁸¹, שיש בו כל פרטי הענינים דהמקדש וכלי המקדש⁸², ועד שעושה ביתו וסביבתו וחלקו בעולם מקדש לו ית' - פועלים שיתגלה בית המקדש השלישי עם כלי המקדש בגשמיות ממש, מקדש (וכלי המקדש) גשמי⁸³ בעוה"ז הגשמי, ואז נעשית "ביאת המקדש" בתכלית השלימות, שכל בני" באים לביהמ"ק, ומביאים עמהם חלקם בעולם וכללות העולם, שנעשה דירה, משכן ומקדש, לו ית'.

יא. עפ"ז יש לבאר גם דברי הרמב"ם בסיום "הלכות כלי המקדש והעובדים בו"⁸⁴:

"זה שאתה מוצא בדברי נביאים⁸⁵ שהכהנים היו חוגרים אפוד בד, לא היו כהנים גדולים, שאין האפוד של כ"ג אפוד בד, ואף הלויים היו חוגרין אותו, שהרי שמואל הנביא לוי הי' ונאמר בו⁸⁶ נער חגור אפוד בד, אלא אפוד זה היו חוגרים אותו בני הנביאים ומי שהוא ראוי שתשרה עליו רוח הקודש, להודיע כי הגיע זה למעלת כהן גדול שמדבר על פי האפוד והחושן ברוח הקודש".

וצריך להבין:

(א) מהי השייכות דחגירת אפוד בד

(81) ראה אלשיך עה"פ (תרומה כה, ח). של"ה סט, א. ועוד.

(82) ראה בארוכה ס' תורת העולה להרמ"א. ובכ"מ.

(83) עד כמה ששייך הביטוי "גשמיות" ביחס למקדש.

(84) כ"ה השם המלא דהלכות אלו, ככהתחלת ספר הי"ד. וכן בה"כותרת" לפני ההלכות.

(85) ש"א כב, יח.

(86) שם ב, יח.

ובימים הסמוכים) שבה יעוררו אודות תיקון ושלימות כל עניני העבודה.

והדגשה מיוחדת בנוגע לילדים, ובפרט בל"ג בעומר, ע"י תהלוכות הדגשת והכרות, "יהד כל ילדי ישראל" [ובאופן שגם המבוגרים (ההורים והזקנים כו') מצטרפים¹³³ אליהם, ע"ד מ"ש¹³⁴, "והשיב לב אבות על בנים", "על ידי בנים¹³⁵], ובפרט בשנה זו - "שנה תמימה"¹³⁶, ושנת הארבעים.

טו. ויה"ר - והוא העיקר - שמעשינו ועבודתינו בכל הנ"ל, אשר, הנקודה הפנימית הוא ההדגשה "אז עס איז ניטא קיין פארפאלן", אלא יכולים ומצווים וצריכים למצוא ה"אבידה" - ימהרו ויורו ויביאו וימצאו בפועל ממש ותיכף ומיד את המציאה העיקרית והפנימית - "מצאתי דוד¹³⁷ עבדי", דוד

(133) גם מלשון צירוף וזיכור.

(134) מלאכי בסופו ובפרש"י.

(135) וכהוראת השבת דמינה אולינן - אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים, וכן "להזהיר גדולים על ידי הקטנים", כולל גם "להזהיר" מלשון זוהר ואור, כמ"ש "והמשכילים יזהירו כוזה הרקיע" (ולהעיר מהשייכות לרשב"י - "והמשכילים יזהירו כוזה הרקיע בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזהר . . . יפקון ב' מן גלותא ברחמי" (וח"ג קכד, ב (ברע"מ)). ולהעיר מתחלת (וראש) ס' התיקוני זוהר: והמשכילים אילין רבי שמעון וחברייא יזהירו כו').

(136) פרשתנו כה, ל. וראה ערכין לא, א - במשנה. רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"ב ה"ה.

(137) כולל גם "דויד" (ביו"ד) כמ"ש בדברי הימים - ש"דברי הימים" כולל כללות עבודתם של ישראל במשך כל הימים (הדורות), וכללות עבודתו של כאו"א ישראל במשך כל ימי חייו, כפי שהיא בשלימותה, מצד בחי' היחידה.

ויש לומר הביאור בעבודת האדם ("לתקן הדעות")⁸⁷ - שבוה מרומז ססיום וגמר (השלימות) דכלי המקדש והעובדים בו, הוא, שכאו"א מישראל (לא רק כהנים, ולא רק לויים, ולא רק נביאים, אלא כל בני הנביאים⁸⁸) מגיע לתכלית העילוי ד"העובדים בו" - ש"ראוי שתשרה עליו רוח הקודש", ולא רק "ראוי", אלא נעשה כן בפועל ממש, כמ"ש⁸⁹, "אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם"⁹⁰, היינו, ש"הגיע זה (כאו"א מישראל) למעלת כהן גדול⁹¹ שמדבר על פי האפוד והחושן ברוח הקודש".

(87) הביאור ע"פ נגלה - נתבאר בארוכה בלקו"ש חל"א ע' 156 ואילך.

(88) אלא שבכתוב נתפרש זה בנוגע לשמואל הנביא, שלוי הי'. ומש"נ, ורוד (שלא הי' לוי אלא ישראל) חגור אפוד בד" - הרי: (א) חגירת אפוד בד דוד לא היתה קשורה לענין הנבואה, אלא להעלאת הארון (וראה לקו"ש הנ"ל ס"ב. וש"נ), (ב) דוד הוא מלך, ואין הכרח ששייך בענין זה גם לכל ישראל.

(89) יואל ג, א.

(90) "בניכם ובנותיכם" - כמו "בני הנביאים".

(91) וכמ"ש גם בסיום ספר זרעים שלפני הכנה והקדמה לספר עבודה - "לא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש כו' אשר נדבה רוחו אותו כו' הרי זה נתקדש קדש קדשים" - דרגת הקדושה דכה"ג, כמ"ש (דה"א כג, יג) "ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים", כמשנ"ת בארוכה

שנעשה בר־מצוה, ואפילו לפני בר־מצוה, כמ"ש רבינו הזקן בשו"ע¹²⁰ בנוגע ל"עבירות (שנעשו) בקטנותו", ש"אע"פ שא"צ תשובה כשיגדיל, מ"מ טוב לו שיקבל ע"ע איוה דבר לתשובה ולכפרה כו", ועד שמצינו¹²¹ כו"כ סיפורים מגדולי ישראל שתיקנו גם ענינים שהיו לפני שבאו לכלל הבנה, עד לגיל היניקה, ובתחילת היניקה, ומרגע יציאתם לאויר העולם.

וכאמור, לא רק חסרון כפשוטו, אלא גם חסרון לגבי שלימות נעלית יותר, אשר, גם בהתבוננות קלה ושטחית בודאי יגיע כאו"א למסקנא שהי" יכול לעשות כו"כ ענינים בשלימות נעלית יותר, ולכן, צריך להשתדל לתקן ולהשלים גם "חסרון" זה - הן בנוגע לעבודתו בעצמו, והן בנוגע לפעולה עם הזולת, החל מבני ביתו, כולל ובמיוחד מורים ומדריכים, משפיעים, רבנים וכו', ואפילו לאחרי כו"כ שנים¹²², שבניו ובנותיו הם לאחרי הגיל ד, "הנוך לנער" (עד כ"ד שנה)¹²³, ויש להם בעצמם בנים ובנות, ועד"ז בנוגע לתלמידים שכבר גדלו ונעשו בעצמם מהנכים ומדריכים - יוכל למצוא דרכים להוסיף ולהשלים בהשפעתו שהיתה צ"ל בשנים שלפנ"ז, שתהי' בתכלית השלימות, ובעילוי אחר עילוי.

ויש להוסיף ולהדגיש שכל האמור שייך לכל אחד ואחת מישראל, אנשים

(120) או"ח סו"ס שמג.

(121) ראה דברי תורה (להרה"צ כו' ממונקאטש) מהדורא ב' אות קסט. וש"נ.

(122) ואדרבה - כיון ש"רוב שנים יודיעו חכמה" (איוב לב, ז), ניתוסף בחכמתו כיצד יכול לפעול ביתר שאת וביתר עוז.

(123) משלי כב, לו. וראה יקדושין ל, רע"א.

ונשים, וגם טף, שגם להם קל להסביר שכו"כ ענינים היו יכולים לעשות בשלימות נעלית יותר, עד שיתעוררו מעצמם לתקן ולהשלים באופן נעלה יותר, עד כדי טענה, "למה נגרע"¹²⁴ - ביחס לשלימות נעלית יותר.

וכדאי ונכון שההתעוררות בכל הנ"ל תהי' (תחילתה) במעמד הציבור, "ברוב עם הדרת מלך"¹²⁵, אשר, "איש¹²⁶ את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק"¹²⁷, מתוך אהבת ישראל ואחדות ישראל - "הנה¹²⁸ מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד"¹²⁹, מתוך שמחה וטוב לבב - בהתוועדות של שמחה¹³⁰, "טוב¹³¹ לב משתה תמיד"¹³², ובפשטות - שבכל מקום יערכו התוועדות מיוחדת (בימי סגולה שבין פסח שני ל"ל"ג בעומר,

(124) וכדרכם של ילדים - דבר שנוגע להם מבקשים ודורשים בתוקף, עד לבכי בדמעות (מכיוון המוחין שאינם יכולים לסבול הצער כו'), ועי"ז מתעורר האב - ובמיוחד אבינו שבשמים - למלא רצונם.

(125) משלי יד, כה.

(126) ישעי' מא, ו.

(127) ראה קונטרס החלצו פ"י (סה"מ תרנ"ט ע' סא): ההסכם אשר עושים שנים או רבים יש לזה חיוק הרבה יותר מההסכם שעושה בפ"ע כו'. (128) הנה לשון שמחה (ספרי ופרש"י קרח יח, ח).

(129) תהלים קלג, א. - ולהעיר מהשייכות לרשב"י שאמר תורה על פסוק זה וירדו גשמים כו' (ראה חז"ג נט, רע"ב).

(130) וכידוע גדול המעלה בהתוועדות - שפועלת יותר ממלאך מיכאל שרם של ישראל (אג"ק אדמו"ר מהר"צ ח"ג ע' תיג. וש"נ).

(131) משלי טו, טו.

(132) כמ"ש בסיום ותותם מפת השולחן ערוך (הגהות הרמ"א) חלק, "אורח חיים", והתחלת השולחן ערוך (דהב"י) - "יתגבר", "לכתחילה אריבער", כמשנת"ל בארוכה (סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 420 ואילך).

ועפ"ז יומתק גם ההמשך להלכות ביאת המקדש - שלאחרי שכאו"א מישראל, "הגיע . . למעלת כהן גדול", נעשית "ביאת המקדש" בתכלית השלימות - שכאו"א מישראל נכנס כולו⁹² להמקדש באופן של ביאה אמיתית, "דרך ביאה"⁹³, ו"מהלך כו' ועולה כו' מהלך כו' ועולה כו'", בעילוי אחר עילוי⁹⁴, עד שמגיע להמקום הכי נעלה ומקודש - קדש הקדשים, כמו ה"כהן" גדול (ש)נכנס לקדש הקדשים . . מיום הכיפורים ליום הכיפורים"⁹⁶, "אחת

בהתוועדות הקודמת (דש"פ אמור - סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 441 ואילך).

(92) לא רק באופן ש"הכניס ידו למקדש" (פ"ג הי"ח), וכיו"ב.

(93) שם הי"ט.

(94) ולהעיר, שעי"א אחדותם של ישראל ניתוסף בביאת המקדש שבאים גם למקום מקודש יותר - כמוזכר לעיל (הערה 89) ש"פסח שבא בטומאה ודחקו טמאי מת ונכנסו להיכל, פטורין, אע"פ שלא הותרו אלא לעזרה", די"ל (בפנימיות הענינים) ש"דחקו" מדגיש ומגלה מעלת האחדות* (שהרי סיבת הדוחק היא מפני שרבים מישראל נמצאים באותו מקום), שעל ידה מתעלים ובאים למקום מקודש יותר (באותו גובה קדש הקדשים, בחי' היחידה, שמאחדת כל ישראל).

(95) הלי' כלי המקדש רפ"ב - התחלת השיעור דמוצש"ק.

(96) ועפ"ז יומתק גם הדיוק ד"אפוד בד" דוקא - בדוגמת בגדי בד (בגדי לבן) שלובש הכה"ג בכניסתו לקדש הקדשים ביוהכ"פ (רמב"ם הלי' כלי המקדש רפ"ח - בשיעור דערב ש"ק זה). ולהעיר שגם בסיום ספר זרעים (ראה

* (ובהדגשה יתירה ב"פסח שבא בטומאה" - שבו מודגשת מעלת הציבור ש"ציבור . . אינן נדחין" (פ"ד ה"ט"ז).

בשנה"⁹⁷, בחי' היחידה (שנקראת "אחת"⁹⁸) בזמן (יוהכ"פ) ובמקום (קדש הקדשים) ובישראל (כהן גדול)⁹⁹, ודוגמתו בכאו"א מישראל - שמגלה בחי' היחידה שבו (ניצוץ משיח), ועי"א בחי' היחידה - "מקומו" (דרגתו) של כאו"א מישראל בקדש הקדשים!

ולא עוד, אלא, שלוקח עמו לקדש הקדשים חלקו בעולם והעולם כולו, עי"ז שמגלה בחי' היחידה שבכל עניני העולם - "יחידו של עולם"¹⁰⁰ - הכה האלקי שמהוה כל נברא מאין ליש, מ"מהותו ועצמותו של המאציל ב"ה שמציאותו הוא מעצמותו כו' (ש)הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין ואפס המוחלט ממש"¹⁰¹.

יב. וע"פ האמור שבפסח שני (וביאת מקדש) מודגשת אחדותם של ישראל - ה"ז קשור עם כל ימי הספירה, שבהם צריכים לתקן מה שתלמידי רבי עקיבא, "לא נהגו כבוד זה לזה"¹⁰², ע"י ההוספה ביתר שאת וביתר עוז באהבת ישראל ובמילא בכבוד ישראל (ועד כבוד רבך כו' השכינה¹⁰³) ואחדות ישראל, כהוראת רבי עקיבא

(97) הערה 91 מסיים "אתה תומיך גורלי" - ש"גורל" רומז ל"גורלות" שבעבודת כה"ג ביוהכ"פ, וענינו בנפש האדם - עצם הנפש, בחי' היחידה (ראה סה"מ מלוקט ח"א ע' קלט ואילך. וש"נ).

(98) ס"פ תצוה. אחרי טו, לד.

(99) תוד"ה עד אחת - מנחת יח, א.

(100) ראה סה"מ מלוקט ח"א ע' רמח. ועוד.

(101) ראה תניא ספ"ג. ובכ"מ.

(102) אגה"ק ס"ב (קל, סעי' ואילך).

(103) יבמות סב, ב.

(104) אבות פ"ד מ"ב (שלומדים בשבת זו).

